

Mer leseveiledning om prisdiskriminering :

Prisdiskriminering

B&W kap.18 (18.5 bare til gjennomlesning)

Hva du skal kunne:

1. Forklare hva som menes med prisdiskriminering
2. Forklare hvilke betingelser som må være oppfylt for at en selger skal kunne prisdiskriminere
3. Gi noen eksempler på hvordan prisdiskriminering kan foregå, dvs. ulike typer prisdiskriminering
4. Forklare hva som menes med perfekt prisdiskriminering, og hva velferdseffektene av dette er (virkningene på konsumentoverskudd, produsentoverskudd og samfunnsøkonomisk overskudd)
5. Forklare hvordan prismetnyer (som *two part-tariff*) kan brukes til å øke monopolets overskudd sammenliknet med bare en variabel pris. (jfr valg av abonnement på mobiltelefon). Løse enkle oppgaver med to-delt tariff, som den på neste side.
6. Forklare hvordan monopolet kan prisdiskriminere mellom grupper med ulik prisfølsomhet (etterspørselastisitet) basert på observerbare karakteristika (jfr studentrabatter, *kap.18.3*): Anta at selger står overfor to grupper med ulik priselastisitet. Selger kan ikke sette pris som avhenger av kvantum kunden kjøper. Vis hvordan selger kan tjene på å tilby varen til ulik pris til de to gruppene. (Vi antar at videresalg mellom gruppene ikke er mulig).
7. Forklare hvordan prisdiskriminering basert på selv-seleksjon fungerer(*Kap.18.4*).
8. Vil prisdiskriminering øke eller redusere samfunnsøkonomisk overskudd? (begrunn svaret)

Oppgave om to-delt pris (two part tariff)

En fornøylespark – Moroparken- besøkes av familier med lik etterspørsel etter parkens tjenester, som er karusellturner. La x være karusellturner og p pris per tur. Etterspørselskurven er gitt ved

$$x = -\frac{1}{2}p + 50$$

Kostnadene for Moroparken ved en karusellturn er 40 (vi tenker oss at de faste kostnadene er ugjenkallelige). Moroparken har i praksis monopol på karusellturner i området.

1. Vis hvilken pris Moroparken vil ta per karusellturn dersom den ikke kan ta inngangspenger. Hvor mange karusellturner blir det per familie?
2. Anta nå at Moroparken også kan ta inngangspenger (B). Hvilken pris vil Moroparken ta for å komme inn og hvilken pris per karusellturn? Hvor mange turner blir det nå per familie? Gir dette to-prissystemet en samfunnsøkonomisk bedre løsning enn bare pris per karusellturn?

Løsningsforslag på neste side

Løsning:

1. Vi kan omforme etterspørselsfunksjonen til

$$p = -2x + 100$$

Marginal revenue blir da

$$p + \frac{\Delta p}{\Delta x} x = -4x + 100$$

Marginalkostnadene for Moroparken er lik 40. MR=MK gir oss $x=15$, $p=70$. Moroparken vil altså ta 70 kr per tur og hver familie kjøper da til sammen 15 turer.

2. Moroparken kan nå sette $p=MK=40$ for å utnytte all etterspørsel hvor marginal betalingsvillighet er større enn marginal kostnader. Til $p=40$ etterspør hver familie 30 turer. Samtidig er det mulig å skvise familiene for hele konsumentoverskuddet ved å ta en inngangspris lik konsumentoverskuddet: Med $p=40$ er konsumentoverskuddet (areal av trekant = grunnlinja ganger høyden delt på to). Inngangsbillett koster altså nå 900 per familie. Samfunnsøkonomisk overskudd er høyere under to-prissystemet (men konsumentoverskuddet er lavere).